

FUNDACJA WSPIERANIA
INICJATYW EKOLOGICZNYCH
FOUNDATION FOR THE SUPPORT
OF ECOLOGICAL INITIATIVES

ul. Czysta 17/4, 31-121 Kraków, tel./fax: 48/12/631 57 30, 631 57 31, 631 57 32
e-mail: biuro@fwie.eco.pl, <http://www.fwie.eco.pl>
konto/acct.: Krakowski Bank Spółdzielczy, Rynek Kleparski 8, 31-150 Kraków
nr 25 85910007 0021 0052 2414 0001
Wydawnictwo „Zielone Brygady”, Serwer MOST.org.pl / ECO.pl
31-014 Kraków, ul. Sławkowska 12 III p.; tel./fax: 48/12/4222264, 4222147
KRS 0000060308, regon 350524261, NIP 676-10-21-929

Kraków, 31 marca 2006

Sprawozdanie z działalności Fundacji Wspierania Inicjatyw Ekologicznych za rok 2005

Fundacja Wspierania Inicjatyw Ekologicznych została założona w r. 1989 przez członków grupy krakowskiej Federacji Zielonych. Jest niezależną, pozarządową organizacją, nie nastawioną na zysk, od 17.07.2004r. posiada status organizacji pożytku publicznego i nie prowadzi działalności gospodarczej.

Celem Fundacji zgodnie z jej statutem jest:

- wpływanie na poprawę stanu środowiska naturalnego Polski i świata,
- wspieranie młodzieżowych ruchów ekologicznych,
- oddziaływanie na świadomość społeczeństw co do stanu środowiska naturalnego,
- inicjowanie i popieranie międzynarodowej współpracy sprzyjającej celom Fundacji,
- popieranie badań naukowych zmierzających do poprawy stanu środowiska naturalnego.

Wyżej wymienione cele Fundacja realizuje poprzez:

- organizację konferencji naukowych, spotkań, obozów edukacyjnych, wystaw, ekspozycji, targów,
- organizację festiwali, imprez artystycznych propagujących idee ekologiczne,
- prowadzenie edukacji młodzieży,
- współpracę naukową i naukowo-techniczną z ośrodkami w kraju i za granicą,
- opracowanie projektów, ekspertyz, badań, prognoz i programów dotyczących zagadnień ekologicznych a także systemów atestacji kontroli i badań żywności,
- promowanie technik i nowych rozwiązań proekologicznych,
- prowadzenie gospodarstwa biodynamicznego,
- propagowanie, organizowanie i koordynowanie międzynarodowych przedsięwzięć proekologicznych,
- zagospodarowanie odpadów i surowców wtórnych,
- organizowanie ośrodków kultury ekologicznej,
- wydawanie czasopism i pozycji książkowych dotyczących zagadnień ekologicznych,
- prowadzenie punktów sprzedaży detalicznej i działalności gastronomicznej propagującej idee „zdrowej żywności”.

Skład organów statutowych na dzień 31 grudnia 2005 r.

Rada FWIE:

1. Beata Zaduminska (przewodnicząca)
2. Agnieszka Łopata
3. Andrzej Krawczyński
4. Michał Olszewski
5. Magdalena Zowsik
6. Jerzy Górski

Zarząd:

1. Piotr Rymarowicz (dyrektor)
2. Tomasz Walkowicz
3. Jacek Gemzik

INFORMACJA O REALIZOWANYCH PROJEKTACH

W 2005 roku Fundacja Wspierania Inicjatyw Ekologicznych prowadziła i wspierała następujące działania:

Kraina Karpią i Ślepowna – działania na rzecz ekoturystycznej aktywizacji regionu

Okres realizacji: od 1 stycznia 2005r.

Celem projektu było:

- edukacja społeczności lokalnej gmin położonych w Kotlinie Oświęcimskiej, a w szczególności gmin tzw. Doliny Karpią (Osiek, Polanka Wielka, Przeciszów, Zator, Spytkowice, Brzeźnica) i osób przyjezdnych, poszerzenie wiedzy na temat otoczenia w którym żyją,
- ochrona środowiska i bioróżnorodności,
- wyeksponowanie walorów przyrodniczych regionu służące pobudzeniu turystyki,
- pogłębienie i wzmocnienie partnerstwa z jednostkami administracji publicznej reprezentowanymi przez Gminy oraz integracja działań,
- przygotowanie społeczności i samorządów do dalszych wspólnych działań na rzecz środowiska i rozwoju regionu.

W ramach projektu przeprowadzono m.in.:

- kontynuację znakowania szlaków rowerowych – 150 km,
- wykonano tablice informacyjne nt. atrakcji turystycznych i walorów przyrodniczych w gminach i zamontowano przy głównych ciągach komunikacyjnych,
- wydano przewodnik-atlas przyrodniczo-rowerowy po Ziemi Oświęcimskiej (z opisami walorów przyrodniczych, kulturowych i tras rowerowych),
- wydano mapę „Dolina Karpią” (jako uzupełnienie wydanej w 2004 roku mapy Ziemi Oświęcimskiej),
- wydano kalendarz ścienny „Skarby Przyrody Doliny Karpią” (formatu B1),
- wydano folder „W Dolinie Dolnej Soły” nt. doliny Skawy i schroniska w Grodzisku – lokalnego ośrodka edukacji ekologiczno-środowiskowej,
- utworzono regionalny punkt edukacji ekologicznej i informacji turystycznej w schronisku młodzieżowym w Grodzisku k. Zatora, łącznie ze ścieżką edukacyjną Zator-Grodzisko-Zator,
- opracowano i wydano materiały edukacyjne dla szkół: tablice przyrodnicze i konspekty do lekcji nt. walorów przyrodniczych regionu (łącznie z materiałami źródłowymi),
- zorganizowano warsztaty dla nauczycieli, wycieczki promocyjne i prelekcje w szkołach oraz przeprowadzono konkurs przyrodniczy w celu kształtowania świadomości ekologicznej najmłodszych członków społeczności lokalnej,
- promowano ekologiczny transport i aktywną formę wypoczynku oraz ułatwiono turystom skorzystanie z wytyczonych tras i poznanie okolicy dzięki zakupionym rowerom,
- przeprowadzono kontynuację inwentaryzacji przyrodniczej na obszarze objętym projektem (gmina Brzeźnica i zachodnia część Kotliny Oświęcimskiej).

Projekt był realizowany we współpracy z Towarzystwem na rzecz Ziemi i Ornitologiczną Grupą Roboczą Doliny Górnej Wisły – CZAPLON. Dodatkowo w trakcie realizacji projektu współpracowały z Fundacją: Urząd Miasta Oświęcim i Urzędy Gmin: Zator, Przeciszów, Osiek, Polanka Wielka, Brzeźnica, Spytkowice.

Więcej informacji o projekcie: www.ko.eco.pl

Projekt finansowany przez: Fundusz Inicjatyw Obywatelskich, Wojewódzki Fundusz Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej w Krakowie, Powiatowy Fundusz Ochrony Środowiska w Oświęcimiu, Fundację Wspierania Inicjatyw Ekologicznych
Osoba odpowiedzialna: Piotr Rymarowicz <prym@fwie.most.org.pl>

Budowane koalicji na rzecz ochrony bocianów i ich siedlisk w Małopolsce wraz z rozpowszechnieniem Krajowego Programu Ochrony Bociana Białego i Jego Siedlisk oraz Programu Edukacyjnego „Bocian”

Okres realizacji: od 10 listopada 2004r. – 30 czerwca 2005r.

Projekt miał na celu kontynuację działań zainicjowanych przez Fundację Partnerstwo dla Środowiska tj. koordynację działań koalicji, organizacja i przeprowadzenie regularnych spotkań koalicji oraz zespołu roboczego, wypracowanie wniosków na finansowanie działań koalicji, wymiana informacji dotyczących prowadzonych przez poszczególnych koalicjantów inicjatyw, prowadzenie dyskusji na tematy sporne w gronie koalicjantów i wypracowywanie możliwych kompromisów w tych kwestiach, działania edukacyjne związane z już podejmowanymi po słowackiej stronie inicjatywami, koordynacja działań tj. renowacja gniazd bociana białego czy renaturyzacja terenów podmokłych.

Pierwszym rejonem działań koalicji jest Kotlina Orawsko-Nowotarska, ze względu na zespół cennych przyrodniczo torfowisk wysokich i niskich (projektowany obszar Europejskiej Sieci Ekologicznej Natura 2000) będących jednocześnie żerowiskami bocianów białego i czarnego oraz siedliskami rzadkich gatunków fauny i flory. Na tym terenie skupione były pierwsze

inicjatywy podjęte przez koalicję. Niektóre działania, takie jak renowacja gniazd, monitoring bocianów, edukacja w szkołach wykraczają już poza granice Kotliny i obejmują także inne powiaty w Małopolsce.

Dzięki wspólnej pracy uczestników spotkań od września 2004 do października 2005 osiągnięto następujące rezultaty projektu:

- Wyłoniony zespół roboczy do spraw wniosków na realizację działań koalicji w składzie: Marta Kucharska-Żądło, Aniela Kasiniak, Adam Chlebek (Gimnazjum w Czarnym Dunajcu), Michał Głowacz (RDLP Kraków), Włodzimierz Cichocki (Muzeum Tatrzańskie), Bożena Kotońska (Małopolski Urząd Wojewódzki) Dorota Krupa (Fundacja Wspierania Inicjatyw Ekologicznych) wypracował 13 wniosków dotacyjnych, z czego 7 pozyskało dotacje w kwocie około 90 000zł;
- W czasie całego okresu realizacji projektu odbyło się 5 spotkań koalicji, na których zostało przedstawionych około 20 prezentacji dotyczących bieżących działań podjętych przez zespół roboczy oraz wiele dyskusji tematycznych. Dotyczyły one głównie podejmowanych nowych projektów i podział kompetencji pomiędzy uczestników a także zadań w ramach konkretnych projektów. Np. wyłoniono szczególnie cenne obszary spełniające warunki poddania renaturyzacji na terenie Kotliny Orawsko-Nowotarskiej, co zostało wykorzystane do sporządzenia wniosku do Fundacji Ekofundusz.
- Podpisanie deklaracji współpracy w ramach Małopolskiej Koalicji na rzecz Ochrony Bocianów i Ich Siedlisk nastąpiło dnia: 15.10.2004. Lista została podpisana przez 21 uczestników spotkania reprezentujących 3 sektory: rządowy, pozarządowy oraz prywatny;
- Przeprowadzono spotkanie z przedstawicielami małopolskich Zakładów Energetycznych wraz z Wojewódzkim Konserwatorem Przyrody w czasie którego ustalono kompetencje, co do podejmowanych corocznie renowacji gniazd bociana białego;
- Nauczyciele programu Edukacyjnego „Bocian” do tej pory nie mieli możliwości wymiany swoich doświadczeń związanych z realizacją programu w swoich szkołach. Od czasu działania koalicji nie tylko mogą dzielić się swoimi spostrzeżeniami, ale współuczestniczyć w tworzeniu nowych projektów przyrodniczo-edukacyjnych. Na jednym ze spotkań koalicji odbyło się również szkolenie z pisania wniosków dotacyjnych, dzięki czemu szkoły mogą podejmować próby pozyskania finansowania na swoje inicjatywy;
- W spotkaniach uczestniczyło w sumie 95 przedstawicieli różnych instytucji i organizacji, co zapewnia konfrontacje różnych stanowisk i daje szansę na nawiązanie współpracy wielu podmiotów angażujących się w ochronę przyrody i rozwój zrównoważony regionu;
- Zorganizowano dwuetapową inicjatywę pt. „Wymiana doświadczeń polsko-słowackich dotyczących ochrony bocianów na Orawie”, dzięki czemu 20 osób każdorazowo miało okazję zobaczyć efekty pracy słowackich i polskich, instytucji i organizacji zajmujących się ochroną bocianów na Orawie oraz brać udział w warsztatach poświęconych wymianie doświadczeń tych organizacji oraz adaptacji pomysłów do lokalnych warunków.

Projekt był realizowany we współpracy i dzięki wsparciu finansowemu Fundacji Partnerstwo dla Środowiska z Krakowa, Wojewódzkiego Konserwatora Przyrody oraz Małopolskiego Urzędu Wojewódzkiego.

Osoba odpowiedzialna: Dorota Krupa <dorota_krupa@interia.pl>

Projekt, przygotowanie i wykonanie płyty CD dla promocji ochrony bociana białego i jego siedlisk w szkołach Małopolski

Okres realizacji: od 1 kwietnia 2005r. do 30 grudnia 2005r.

Głównymi celami projektu było wykonanie płyty edukacyjnej dla celów rozpowszechnienia Programu Edukacyjnego „Bocian” w szkołach na terenie Kotliny Orawsko-Nowotarskiej a w następnej kolejności innych szkół województwa małopolskiego. Na płycie znalazły się rozdziały adresowane zarówno do uczniów, jak i nauczycieli prowadzących lub zainteresowanych prowadzeniem Programu Edukacyjnego „Bocian”. Zawarto w nich informacje o biologii bociana białego oraz opis Programu wraz ze sposobami przystąpienia szkoły lub grupy uczniów pod opieką nauczyciela do realizacji działań w ramach Programu. Zamieszczono na niej również informację o Małopolskiej Koalicji na rzecz Ochrony Bocianów i Ich Siedlisk. Płyty zostały wyłożone w nakładzie 500 sztuk. Bezpłatna dystrybucja obejmowała przekazanie płyt na 5 warsztatach dla nauczycieli w czerwcu, 2 warsztatach dla nauczycieli we wrześniu, przekazaniu 50 płyt Wojewódzkiemu Konserwatorowi Przyrody oraz 200 płyt Kuratorium Oświaty w Krakowie a także 150 Fundacji Partnerstwo dla Środowiska.

Projekt był realizowany dzięki wsparciu finansowemu: Wojewódzkiego Funduszu Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej w Krakowie oraz Wojewódzkiego Konserwatora Przyrody, Małopolskiego Urzędu Wojewódzkiego.

Osoba odpowiedzialna: Dorota Krupa <dorota_krupa@interia.pl>

Ścieżka przyrodnicza „Torfowisko Baligówka miejscem edukacji ekologicznej dotyczącej ochrony bocianów i ich siedlisk w Kotlinie Orawsko-Nowotarskiej”

Okres realizacji: od 10 listopada 2004r. do 30 grudnia 2005r.

Projekt pt. „Ścieżka przyrodnicza „Torfowisko Baligówka miejscem edukacji ekologicznej dotyczącej ochrony bocianów i ich siedlisk w Kotlinie Orawsko-Nowotarskiej”, był inicjatywą Gimnazjum w Czarnym Dunajcu i pierwszym zadaniem realizowanym przez partnerów Małopolskiej Koalicji na rzecz Ochrony Bocianów i Ich Siedlisk.

Jednym z głównych celów projektu była edukacja ekologiczna dzieci i młodzieży szkolnej, prezentująca walory środowiska torfowisk wysokich, rzadkich gatunków zwierząt i charakterystycznych na tym terenie zbiorowisk roślinnych. Osiągnięte rezultaty wykroczyły jednak znacznie poza wartości edukacyjne i jest to niewątpliwie sukces lokalny wszystkich pracujących przy projekcie osób. Jest to:

- 13 tablic edukacyjnych, których treść została opracowana przez Włodzimierza Cichockiego z Muzeum Tatrzańskiego, który od 1991 roku wraz z Grażyną Cisło prowadzi badania terenowe na obszarze Kotliny Orawsko-Nowotarskiej. Po przekazaniu projektu tablic do Agencji Reklamy i Dydaktyki „Mentor” tablice zostały wykonane, oprawione w drewniane zabezpieczone impregnatem ramy oraz zainstalowane na 3 km trasie wytyczonej wzdłuż brzegu torfowiska Baligówka;
- 6 strzałek kierunkowych, które kierują zwiedzających wzdłuż trasy wytyczonej przez tablice, wykonanych i zainstalowanych na torfowisku przez Agencję Reklamy i Dydaktyki „Mentor”;
- Program i metodyka zajęć dla szkolnego koła przewodników „Bocian”. Przygotowany przez nauczycieli program składa się z 8 zajęć teoretycznych oraz 3 zajęć terenowych na torfowisku, gdzie grupa 30 uczniów zapoznaje się z wiedzą na temat torfowisk oraz przygotowuje się do oprowadzania po ścieżce grup swoich rówieśników. W marcu 2006 roku egzamin końcowy na przewodników zdała pomyślnie pierwsza szkolona grupa Koła „Bocian”;
- Emblematy oraz legitymacje przewodników szkolnego Koła „Bocian”. Projekt emblematów wyłoniony został w drodze konkursu szkolnego. Wybrany do realizacji projekt jednego z uczniów przedstawia bociana na tle zaśnieżonych szczytów tatrzańskich (widocznych ze ścieżki);
- 2 rodzaje przewodników uzupełniających informacje o przyrodzie torfowisk w nakładzie 2000 egzemplarzy. Wersja dla dzieci przygotowana została przez zespół nauczycieli gimnazjum: Monikę Czapłę, Martę Kucharską-Żądło oraz Anielę Kasiniak. Wersja dla dorosłych przygotowana została przez Włodzimierza Cichockiego z Muzeum Tatrzańskiego;
- 20 prelekcji w szkołach Gminy Czarny Dunajec. Przeprowadzone przez Anielę Kasiniak, nauczycielkę Gimnazjum w Czarnym Dunajcu, prelekcje w szkołach, spełniły rolę promocji ścieżki. Dzięki bogatemu programowi prelekcji pomogły uświadomić uczniom unikatową wartość środowiska torfowisk Kotliny Orawsko-Nowotarskiej, które znajdują się w bezpośrednim sąsiedztwie ich miejsc zamieszkania;
- Plakaty w formacie A2 w nakładzie 100 egzemplarzy. Zaprojektowane przez Martę Kucharską-Żądło plakaty zostały przekazane m.in. szkołom, w których odbywały się prelekcje;
- 1,5 km utwardzonej drogi dojazdowej do ścieżki. Materiał w postaci żwiru został zakupiony w Podhalańskim Przedsiębiorstwie Drogowo-Mostowym, które zgodziło się dodatkowo utwardzić ten odcinek drogi dojazdowej do ścieżki.
- 10 drewnianych mostków na ciekach wodnych i miejscach trudnych do pokonania ze względu na podmokły charakter terenu;
- Miejsce wypoczynkowe zaopatrzone w 4 stoliki i 8 ławeczek pod zadaszeniem oraz ogrodzenie. Miejsce to wyposażone zostało w 2 stojaki rowerowe oraz 3 kosze na śmieci dla utrzymania czystości tego miejsca;
- Zaangażowanie 26 mieszkańców gminy i okolic, pracowników różnych instytucji oraz osób indywidualnych. Jeden z najważniejszych elementów projektu o charakterze lokalnym, będącym punktem wyjścia do kolejnych inicjatyw w miejscowości i regionie;
- Strona internetowa promująca ścieżkę powstała nakładem pracy pracowników Gimnazjum w Czarnym Dunajcu.

Projekt był realizowany dzięki wsparciu finansowemu i społecznemu: Fundacji Partnerstwo dla Środowiska, Funduszu Partnerstwa, Ambasady Holenderskiej, Wojewódzkiego Funduszu Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej w Krakowie, Rady Sołeckiej Gminy Czarny Dunajec, Gimnazjum w Czarnym Dunajcu, Muzeum Tatrzańskiego, Podhalańskiego Przedsiębiorstwa Drogowo-Mostowego S.A., Agencji Reklamy i Dydaktyki „Mentor”, Wydawnictwu „Julita” i Gminy Czarny Dunajec.

Osoba odpowiedzialna: Dorota Krupa <dorota_krupa@interia.pl>

Aktywna ochrona kraski (*European Roller, Coracias garrulus*) na Podkarpaciu - wpływ i ocena zagrożeń dla gatunku wymierającego w Europie

Okres realizacji: od 21 listopada 2004r.

Celem projektu jest ochrona kraski na terenie południowo-wschodniej Polski, na Podkarpaciu.

Przeprowadzone działania i osiągnięte cele:

- poznano rozmieszczenie kraski na Podkarpaciu,
- wywieszono 100 budek lęgowych. Wywieszane budki w 2005 roku okazały się dogodnym miejscem dla kraski w 4 przypadkach,

- przekonanie nadleśnictw do wywieszania budek lęgowych dla kraski i oraz przekazywanie potrzeby wywieszania budek właścicielom prywatnym,
- wyznaczono obszar Natura 2000 - Obszar Specjalnej Ochrony Puszczy Sandomierskiej i przekazano do akceptacji,
- wyczyszczono dziuple i budki oraz opracowano uzyskany materiał,
- prowadzono szerokie badania behawioralne, w tym opracowano szczegółowo zagadnienia „Badania środowiska lęgowego kraski *Coracias garrulus* oraz behawioru żerowania”, „Głosy kraski” oraz „Analiza składu pokarmowego i pozostałości obcych w dziupli”,
- prowadzono szeroką edukację lokalnej ludności i pozyskiwanie lokalnych opiekunów stanowisk lęgowych kraski,
- przeprowadzono w kilkunastu miejscach prezentacje multimedialne dotyczące kraski,
- w ramach projektu ukazało się 5 artykułów prasowych oraz wygłoszono 3 audycje radiowe,
- stworzono stronę internetową dotyczącą kraski www.kraska.eco.pl,
- przeprowadzono Ogólnopolską Konferencję Kraskową, której głównym celem było opracowanie planu ochrony kraski dla całej Polski,
- wykonano bogatą dokumentację fotograficzną i filmową dotyczącą projektu.

Projekt jest realizowany we współpracy z Lubelskim Towarzystwem Ornitologicznym, Małopolskim Towarzystwem Ornitologicznym, Kraśnicką i Zamojską Grupą Ogólnopolskiego Towarzystwa Ornitologicznego i Przemyskim Towarzystwem Ornitologicznym.

Więcej informacji o projekcie: www.kraska.eco.pl

Projekt finansowany przez Ambasadę Królestwa Niderlandów, Program Małych Grantów GEF/UNDP, JAWOR Marcin Krzyżński.

Osoba odpowiedzialna: Konrad Kata <katak@poczta.fm>

Sowy - nocne pohukiwanie o pomoc. Ochrona rzadkich gatunków leśnych Polski południowej. Aktywna ochrona sów w Małopolsce

Okres realizacji: 10 marca 2005r. do 10 stycznia 2006r.

Celem projektu były kompleksowe działania edukacyjne oraz budowa partnerstwa społecznego wspierającego aktywną ochronę sów. Projekt miał na celu nie tylko wzbogacenie wiedzy przyrodniczej dzieci, młodzieży i dorosłych, ale także aktywizację różnych środowisk i wielopoziomą integrację na rzecz przyszłościowych planów konkretnych działań na rzecz czynnej ochrony sów. Człowiek nierzadko tępi sowy i świadomie ogranicza ich miejsca lęgowe w swoim sąsiedztwie, ze względu na brak wiedzy o pożytecznym oddziaływaniu tej grupy ptaków na otoczenie. Dlatego też program zakładał przede wszystkim zmianę wizerunku sów poprzez edukację społeczeństwa ale także konkretne działania ochrony czynnej.

W ramach projektu przeprowadzono 4 akcje warsztatowo-inwentaryzacyjne, w których łącznie wzięło udział ponad 200 osób, w tym pracownicy 16 nadleśnictw RDLP Katowice, Kraków, Radom i Lublin, a także liczne grono pracowników parków narodowych: Babiogórskiego, Gorceńskiego, Poleskiego, Świętokrzyskiego, Pienińskiego, Tatrzańskiego i Gór Stołowych oraz ukraińskiego Szackiego Parku Narodowego. w warsztatach wzięli również udział reprezentanci parków krajobrazowych: Chelmskich, ZPKBS w Żywcu, Popradzkiego, Pogórza oraz organizacji pozarządowych jak ROEE z Krakowa, TBOP z Kielc, Lubelskie Towarzystwo Ornitologiczne, Polska Grupa Badawcza Półdźki. Dużym wsparciem była obecność studentów z AR w Krakowie, Poznaniu, Lublinie, SGGW, Uniwersytetu Łódzkiego, Uniwersytetu Jagiellońskiego

Trzydniowe warsztaty składały się zarówno z części teoretycznej omawiającej różne aspekty biologii i ekologii sów, ale przede wszystkim ich rozpoznawania, inwentaryzacji i ochrony. Część terenowa miała na celu pokazanie praktycznych metod badań w terenie. Akcja została zorganizowana w ścisłej współpracy i uczestnictwie leśników, pracowników parków narodowych i krajobrazowych, lokalnych organizacji pozarządowych oraz ornitologów i nauczycieli. Artykuł na temat przeprowadzonej akcji pt. „Liczymy (na) sowy” ukazał się w kwartalniku „Parki Narodowe”, numer 3/2005. Przeprowadzono również 10 prelekcji dla szkół i nauczycieli, przedstawiciele samorządów lokalnych i organizacji pozarządowych. Uczestniczyło w nich około 700 osób. Prelekcje cieszyły się ogromnym zainteresowaniem i wszędzie wskazywano na konieczność przeprowadzenia większej ilości tego typu szkoleń. Zaangażowanie i zainteresowanie dzieci i młodzieży tematem przerosło oczekiwania prowadzących szkolenie. Do dnia dzisiejszego wciąż otrzymujemy zgłoszenia mówiące o potrzebie przeprowadzenia tego typu prelekcji w szkołach, przedszkolach, pracowniach edukacji. w ramach projektu wydano również książkę „Metody badań i ochrony sów”, który jest z założenia poradnikiem powstałym na bazie doświadczeń około 20 autorów. Osia pracy jest dokładnie w niej opisane 11 gatunków sów, lęgowych bądź prawdopodobnie lęgowych w Polsce. Poradnik ten cieszy się ogromną popularnością wśród ornitologów, przyrodników, leśników, nauczycieli itp. Jest to jedyny na rynku polskim tego typu poradnik. Dużym zainteresowaniem cieszą się również inne produkty projektu jak: plakat „Sowy Polski”, ankiety inwentaryzacyjne do oznaczania sów i wypluwek w terenie, naklejki.

W ramach projektu zinwentaryzowano także sowy Krakowa i wywieszono 50 budek dla puszczyka. Wkrótce będą one monitorowane, również przy udziale młodzieży szkolnej.

Projekt był realizowany we współpracy z członkami Stowarzyszenia Ochrony Sów, Lasów Państwowych oraz Babiogórskiego, Gorczańskiego, Poleskiego i Świętokrzyskiego Parku Narodowego.

Więcej informacji o projekcie: www.sowy.fwie.eco.pl

Projekt realizowany we współpracy i dzięki wsparciu finansowemu Programu Małych Grantów GEF/UNDP, Wojewódzkiego Funduszu Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej w Krakowie, Fundacji Partnerstwa dla Środowiska, Małopolskiego Urzędu Wojewódzkiego.

Osoba odpowiedzialna: Barbara Draus <bdraus@poczta.onet.pl>

Ekologiczne Centrum Pomocy Prawnej

Okres realizacji: 9 sierpnia 2005r. do 30 listopada .2005r.

Główne cele projektu to wspieranie i integracja dotychczasowych inicjatyw w zakresie poradnictwa prawnego, wsparcie działań osób prywatnych i lokalnych grup mieszkańców w rozwiązywaniu problemów związanych z ochroną środowiska oraz zapewnienie udziału społeczności lokalnych w procedurach decyzyjnych organów samorządu.

W ramach projektu zrealizowano:

Poradnictwo prawne - liczba zgłoszeń oraz udzielonych porad – 30 (opisy wszystkich prowadzonych spraw znajdują się na stronie projektu www.prawo.eco.pl);

Na stronie internetowej projektu www.prawo.eco.pl w katalogu „bieżące postępowania” zamieszczone zostały opisy prowadzonych spraw oraz udzielonych porad. Takie działanie miało na celu jak największe rozpowszechnianie wiedzy (serwis odwiedziło 836 osób) nt. rozwiązywania poszczególnych problemów związanych z ochroną przyrody i zaznajomienia się ze „schematami działań”, zarówno jako osoba fizyczna podejmująca interwencję oraz z możliwościami jakie ma organizacja pozarządowa. Na stronie zamieszczone zostały opracowane wzory pism sądowo-administracyjnych.

Wydana została publikacja pn. „Informator prawny”, 95 stron, format B5 (ilość stron została zwiększona o 35 w porównaniu do oferty, a z uwagi na to, iż publikacja została wydana w wersji elektronicznej, opublikowane zostały pełne wersje prawa UE) w nakładzie 1500 sztuk. Publikacja „Informator prawny” została nieodpłatnie rozesłana do 57 podmiotów (instytucji oraz osób fizycznych, łącznie wysłano 1207 egzemplarzy publikacji, pozostała część nakładu znajduje się w siedzibie Fundacji

Więcej informacji o projekcie: www.prawo.eco.pl

Projekt finansowany przez Urząd Województwa Małopolskiego.

Osoba odpowiedzialna: Anna Mendel <ania@zb.eco.pl>

Wolontariat Europejski

Okres realizacji: od maja 2003r.

Cel programu to rozwój osobowości, propagowanie aktywnej obywatelskiej postawy wśród młodych ludzi.

Fundacja Wspierania Inicjatyw Ekologicznych ma status organizacji wysyłającej. w ramach projektu podejmowane są każdorazowo następujące działania:

- rekrutacja kandydatów oraz przygotowanie przyszłego wolontariusza do udziału w projekcie,
- nawiązanie kontaktu i współpracy z przyszłą organizacją goszczącą wolontariusza,
- dokładne uzgodnienie wszelkich szczegółów związanych z realizacją projektu przez wolontariusza oraz jego pobytem za granicą,
- pozyskanie grantu (złożenie wniosku w Narodowej Agencji),
- załatwienie niezbędnych formalności związanych z wyjazdem,
- utrzymanie kontaktu i pomoc dla wolontariusza przebywającego za granicą,
- ewaluacja projektu po jego zakończeniu, zapoznanie wolontariusza z możliwościami jakie daje akcja 5 programu tj.: „kapitał przyszłości” oraz pomoc w realizacji podjętych przez wolontariusza inicjatyw,
- rozliczenie końcowe projektu.

W 2005 roku FWIE podpisała z Narodową Agencją trzy umowy:

- Anna Ingielewicz, nr umowy 21/152/2005, wysokość otrzymanego grantu: 606 EUR na realizację projektu „Mobile – mobile youth recreation work” w Niemczech, na okres 12 miesięcy,
- Olga Czwartos, nr umowy 21/151/2005, wysokość otrzymanego grantu: 1036 EUR na realizację projektu „Bryson House – Recycling in the Kerbside Project” w Irlandii Pn. na okres 12 miesięcy,
- Anna Kubów, nr umowy 21/593/2005, wysokość otrzymanego grantu: 906 EUR na realizację projektu „Grancja Esculea - Albergue Lurraska” na okres 12 miesięcy.

Projekt finansowany przez Fundację Rozwoju Systemu Edukacji – Narodową Agencję Programu „Młodzież”

Osoba odpowiedzialna: Anna Mendel <ania@zb.eco.pl>

Internetowy serwis dla przedsiębiorców: Fundusze strukturalne w ochronie środowiska

Okres realizacji: 1 kwietnia 2005r. do 31 grudnia 2005r.

Głównym elementem projektu było stworzenie serwisu internetowego (www.dotacje.eco.pl), w którym znajdują się informacje, które podnoszą poziom wiedzy przedsiębiorców na temat wykorzystania funduszy strukturalnych w zakresie inwestycji dotyczących ochrony środowiska, podnoszą poziom wiedzy nt. podstawowych zasad funkcjonowania FS związanych z ochroną środowiska, podnoszą poziom wykorzystania FS w zakresie pozyskania dofinansowania inwestycji dotyczących ochrony środowiska, promują FS w Polsce, promują i popularyzują dobre przykłady zrealizowanych projektów w zakresie ochrony środowiska z wykorzystaniem środków FS, promują i popularyzują inne źródła finansowania działań wz. ochrony środowiska.

W serwisie znajduje się kilka działów tematycznych. w dziale „[Skąd i jak?](#)”, znajduje się podana w przystępny sposób informacja o dostępnych funduszach strukturalnych i wskazówki w jaki sposób samodzielnie przygotować wniosek. Działu „[Szkolenia](#)”, przeznaczony jest dla osób zainteresowanych wzięciem udziału w szkoleniach z zakresu finansowania przedsięwzięć ochrony środowiska. Zapraszamy także firmy szkoleniowe do zamieszczania bezpłatnych ogłoszeń o realizowanych szkoleniach i warsztatach. Dla przedsiębiorców zainteresowanych zleceniem przygotowania wniosków przez specjalistyczną firmę przygotowaliśmy bazę danych „[Firmy doradcze](#)”, które przygotowują wnioski oraz dokumentację aplikacyjną dla swoich klientów. Firmy konsultingowe i doradcze zapraszamy do wpisywania się do bezpłatnej bazy danych. w dziale „[Pytania do ekspertów](#)”, użytkownicy mogą zadać pytania ekspertom, a odpowiedzi są publikowane w wersji elektronicznej w serwisie. Ponadto w serwisie znajdują się odnośniki do ciekawych stron, przykłady najlepszych praktyk, modelowe przykłady projektów, itp.

Do końca stycznia 2006 roku serwis był odwiedzany ponad 15 tys. razy.

Projekt finansowany przez Ministerstwo Gospodarki i Pracy ramach konkursu dotacji dla organizacji pozarządowych na działania promocyjno-informacyjne dotyczące wdrażania funduszy strukturalnych.

Osoba odpowiedzialna: Tomasz Walkowicz <walek@fwie.eco.pl>

Pozarządowa Kuźnia Kadr

Okres realizacji: od 1 lipca 2005r. do 31 grudnia 2005r.

Głównym celem naszego projektu było przygotowanie nowej kadry do działalności w pozarządowych organizacjach ekologicznych. Został on w pełni osiągnięty. w trakcie realizacji projektu zostało przeszkolonych 18 osób, które zdobyły wiedzę nt. funkcjonowania organizacji ekologicznych, prawa ochrony środowiska i w zakresie działania organizacji społecznych, pozyskiwania środków, rozliczania dotacji, itp. Osoby bezpośrednio biorące udział w projekcie trafiły do organizacji pozarządowych, w celu „doszkolenia” i zdobycia niezbędnej praktyki. Do projektu trafiły osoby rekomendowane przez Grodzki Urząd Pracy w Krakowie (wielu bezrobotnych zostaje w Krakowie po studiach licząc na łatwiejsze znalezienie pracy) i organizacje ekologiczne. Nasze doświadczenia ze stażystami skierowanymi przez Urząd Pracy wskazywały, że nie są oni gotowi do przygotowania i realizacji projektów w organizacji pozarządowej.

Ponadto celem programu była aktywizacja podmiotów należących do sektora pozarządowego i publicznego do wspólnych działań na rzecz zapewnienia miejsc pracy w organizacjach pozarządowych poprzez uczestnictwo w programie szkoleniowym oraz wspieranie trwałej i aktywnej współpracy między tymi jednostkami. Zaowocowała ona zatrudnieniem pracowników, a tym samym przyczyniła się do promocji zatrudnienia oraz aktywizacji zawodowej osób pozostających bez pracy. Projekt był pomysłem na aktywizację bezrobotnych, którzy mogą znaleźć pracę w tzw. III sektorze. Konieczne było jednak odpowiednie przygotowanie nowych osób, które będą w stanie nie tylko wykonywać proste prace w ramach działalności organizacji pozarządowych, ale także będą umiały zarządzać własnymi projektami i działaniami. Samym organizacjom trudno jest przygotowywać sobie „nowych” ludzi do pracy, ze względu na brak czasu i środków finansowych (zdecydowana większość z ich działa na zasadzie projektów). Łączenie realizacji projektów organizacji ze szkoleniem nowych pracowników od podstaw nie jest efektywne, a ponadto nie generuje nowych miejsc pracy (nowych projektów), tylko kształci kadrę wykonawczą. Projekt miał za zadanie wypracować model „doksztalcania” bezrobotnych i studentów, by byli oni od razu przygotowani do samodzielnej pracy i w ten sposób zrealizował zakładane cele projektu.

W ramach projektu został przeprowadzony cykl 9 warsztatów:

1. Warsztaty integracyjne – wzajemnie poznanie się, wprowadzenie do pracy w organizacjach pozarządowych, wstęp do zarządzania projektem.
2. Podstawy prawne działalności organizacji pozarządowych
3. Zarządzanie projektami w organizacjach pozarządowych
4. Prawo ochrony środowiska w działalności organizacji ekologicznych
5. Finansowanie działań dotyczących ochrony środowiska, finansowanie działań organizacji pozarządowych, w szczególności działań pozarządowych organizacji ekologicznych
6. Współpraca z samorządem
7. Jak monitorować działania administracji publicznej.

8. Współpraca z mediami, redagowanie informacji prasowych.

9. Budowanie wiarygodności, prowadzenie interwencji wz. ochrony środowiska.

Ponadto uczestnicy projektu wzięli udział w Międzynarodowych Targach Ekologicznych Poleko w Poznaniu, gdzie mieli możliwość obejrzenia jednych z największych targów ekologicznych w Europie, a także mieli możliwość udziału w wielu seminariach i konferencjach.

Projekt finansowany przez Fundusz Inicjatyw Obywatelskich i Fundację Wspierania Inicjatyw Ekologicznych

Osoba odpowiedzialna: Tomasz Walkowicz <walek@fwie.eco.pl>

Zieloni przedsiębiorcy / Green Entrepreneurs

Okres realizacji: 1 listopada 2002r. do 28 lutego 2005r.

W lutym 2005 r. zakończył się dwuletni projekt „Zieloni przedsiębiorcy”, realizowany w ramach Programu Leonardo da Vinci. Jego celem było dostarczanie informacji dla przedsiębiorców szukających nowych możliwości dla rozwoju biznesu w sektorze ochrony środowiska.

Serwis „Zieloni przedsiębiorcy” jest wspólną inicjatywą kilku instytucji z krajów UE oferujących wsparcie zarówno biznesowe jak i z zakresu ochrony środowiska. Tworzą go dwie instytucje wspierające małe i średnie przedsiębiorstwa z Wielkiej Brytanii i Irlandii, organizacja zajmująca się z edukacją ekologiczną osób zagrożonych wykluczeniem społecznym z Barcelony, duńska (krajowa i międzynarodowa) agencja promująca przyjazne środowisku rozwiązania, raz firma konsultingowa wspierająca biznes z Irlandii Północnej.

Celem serwisu jest zapewnienie informacji i materiałów szkoleniowych dla nowo powstających i istniejących przedsiębiorstw działających w zakresie ochrony środowiska, który łączy dostępne zasoby w jedną całość. Serwis prezentuje następujące działy tematyczne: możliwości dla biznesu, trendy, wsparcie finansowe, najlepsze przykłady, aspekty prawne, nowości, kontakt.

Serwis znajduje się pod adresem: www.greenentrepreneurs.net, a także posiada polski mirror: www.zieloniprzedsieborcy-eco.pl

Projekt finansowany przez Program Leonardo da Vinci.

Osoba odpowiedzialna: Tomasz Walkowicz <walek@fwie.eco.pl>

Wdrażanie zbiórki baterii w Małopolsce z wykorzystaniem doświadczeń UE

Okres realizacji: od 26 lipca 2004r. do 28 lutego 2006r.

Celem projektu było przygotowanie społeczeństwa do świadomej segregacji i zbiórki zużytych baterii dzięki akcji edukacyjnej kierowanej poprzez szereg kanałów informacyjnych (broszura, internet, media). Przekazane zostały informacje z zakresu:

- ilości i rodzaju wprowadzanych baterii,
- wpływu jaki mogą one wywierać na środowisko, potencjalnych zagrożeń zdrowotnych, kierunków minimalizujących ich szkodliwe oddziaływanie,
- zastępowania niebezpiecznych rodzajów baterii - neutralnymi
- zagadnień związanych z gospodarką niebezpiecznymi odpadami jakimi są po wyczerpaniu baterie, postępowania ze zużytymi bateriami,
- konieczności ich selektywnego gromadzenia i zbiórki,
- możliwości bezpiecznego odzysku i recyklingu zużytych baterii.

Cele szczegółowe projektu:

- unaocznienie potrzeby stworzenia systemów zbiórki zużytych baterii,
- promocja najlepszych przykładów działań w zakresie gospodarki bateriami w oparciu o doświadczenia państw UE,
- pobudzanie aktywności lokalnej na rzecz rozwiązywania problemów odpadów niebezpiecznych, a w szczególności baterii,
- promocja indywidualnych działań służących ochronie środowiska,
- upowszechnienie, w szczególności wśród samorządów, wiedzy nt. możliwości zbiórki i bezpiecznego dla środowiska zagospodarowania zużytych baterii.

Realizując założone cele w ramach projektu przeprowadzono następujące działania:

1. Rozesłano do wszystkich gmin województwa wnioski o umieszczenie w PGO zapisów dotyczących organizacji systemu zbiórki baterii
2. Wydano i rozdystrybuowano plakat, folder i broszurę oraz uruchomiono stronę internetową nt. selektywnej zbiórki baterii.

3. Zorganizowano spotkanie z przedstawicielami administracji publicznej, organów kontrolnych, organizacji ekologicznych, firm zajmujących się gospodarką odpadami oraz nauczycielami podczas konferencji i warsztatów pt.: „Wypracowanie modelu selektywnej zbiórki baterii w świetle standardów UE” - 23.9.2004.
4. Przeprowadzono spotkania z dziennikarzami radiowymi i prasowymi celem opowiedzenia o projekcie i standardach zbiórki baterii. Efektem były publikacje prasowe („Gazeta Wyborcza”, „Dziennik Polski”, „Przegląd Komunalny”) oraz audycje radiowe (Radio Plus, Radio Kraków), sprawozdania z konferencji i wywiady z uczestnikami.
5. Przeprowadzono akcję edukacyjną w szkołach. w ramach akcji przeprowadzono 50 spotkań w szkołach, na których podczas warsztatów przekazywana była wiedza z zakresu selektywnej zbiórki baterii. Chętne szkoły zostały zaopatrzone w pojemniki do selektywnej zbiórki baterii, skąd odbierane były przez lokalnego operatora i przekazywane do dalszego zagospodarowania. Szkoły, które w roku szkolnym zebrały największą ilość baterii otrzymały nagrody rzeczowe fundowane przez organizację odzysku Reba. Finaliści konkursu:
 - Zespół Szkół Integracyjnych nr 6 / Szkoła Podstawowa nr 98
 - Ośrodek Szkolno-Wychowawczy nr 2
 - Szkoła Podstawowa nr 43
 - Szkoła Podstawowa nr 2
 - Zespół Szkół nr 9

Do największych sukcesów i pozytywnych efektów projektu należy zaliczyć duże zainteresowanie społeczeństwa (oddźwięki telefoniczny, e-mailowy) oraz podjęcie konkretnych działań ze strony miast w kierunku stworzenia systemu selektywnej zbiórki baterii, co do tej pory nie było robione. Nawiązana została współpraca pomiędzy niektórymi urzędami miast w Małopolsce (m.in. Kraków, Zakopane, Nowy Sącz, Proszowice, Oświęcim, Brzesko), lokalnymi operatorami oraz organizacjami odzysku. Część z tych kontaktów została zainicjowana podczas spotkania w Krakowie. Pozytywny przykład Krakowa i innych miast, gdzie rozwinęła się i rozwija się nadal sieć punktów zbiórki baterii, daje bodziec do działań innym miastom województwa. Dzięki temu nie tylko krótkookresowe cele zostały osiągnięte, ale także, już po zakończeniu projektu, pozytywne efekty realizacji „Wdrożenia zbiórki baterii w Małopolsce z wykorzystaniem doświadczeń UE” trwają nadal, poprawiając stan środowiska w województwie.

Projekt finansowany przez Wojewódzki Fundusz Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej w Krakowie i Organizację Odzysku Reba SA.

Osoba odpowiedzialna: Justyna Wysocka <justyna@fwie.eco.pl>

Pilotażowa selektywna zbiórka odpadów w systemie workowym na terenie dzielnicy Wola Justowska w Krakowie

Okres realizacji: od 01.06.2005r.

Celem ogólnym projektu było poprawa stanu środowiska Dzielnicy VII Krakowa i wzrost świadomości ekologicznej jej mieszkańców. Osiągnięte zostało to poprzez realizację celów szczegółowych:

- zwiększono ilości odzyskiwanych surowców wtórnych w Krakowie i co za tym idzie zmniejszono ilość odpadów deponowanych na składowisku, przez przeprowadzenie promocji i zbiórki wśród mieszkańców Woli Justowskiej.
- dano impuls dla rozwoju selektywnej zbiórki odpadów przez nagłośnienie akcji i zmotywowanie władz miasta do działań w tym zakresie,
- przeprowadzono wielotorową edukację ekologiczną społeczeństwa w zakresie gospodarki odpadami przez uświadomienie zagrożeń jakie niesie ze sobą ciągła, intensywna eksploatacja źródeł surowców naturalnych (np. złoża boksytów niezbędnych do produkcji puszek aluminiowych, wycinka lasów w celu wyprodukowania papieru, surowce mineralne potrzebne do wyprodukowania szkła, ropa naftowa konieczna przy produkcji opakowań z tworzyw sztucznych) i nadmierna ilość odpadów na składowisku (konieczność budowania nowych składowisk, podniesienie opłat) – prelekcje-warsztaty, materiały promocyjne.
- wdrożono model inicjowanej i koordynowanej przez NGO i realizującej idee zrównoważonego rozwoju współpracy: dzielnicy, organizacji pozarządowej i biznesu (firmy zajmującej się zbiórką i przetwarzaniem odpadów).

Zrealizowane w ramach projektu działania można podzielić na **promocyjno-edukacyjne** (wydano i rozdystrybuowano materiały: pocztówki, foldery informacyjne, plakaty, przeprowadzono warsztaty-prelekcje, konferencje prasową, zamieszczono artykuły w Internecie: www.gazeta.pl, www.fwie.eco.pl, stworzono stronę Internetową projektu www.odpady.eco.pl, zamieszczono artykuły w prasie: cykl artykułów w „Gazecie Wyborcza” i artykuł w „Gazecie Krakowskiej”, przesłano artykuły z prośbą o druk do gazety dzielnicowej i do „Dziennika Polskiego”, udzielono obszernego wywiadu dla R Projekt finansowany przez adia Kraków, przeprowadzono konkurs plastyczny wśród szkół podstawowych i gimnazjalnych z terenu Woli Justowskiej) i **praktyczne** (przeprowadzono fizyczną zbiórkę wysegregowanych przez mieszkańców surowców wtórnych).

Projekt finansowany przez Fundusz Inicjatyw Obywatelskich i Fundację Wspierania Inicjatyw Ekologicznych

Osoba odpowiedzialna: Piotr Rymarowicz <prym@fwie.most.org.pl>

„Edukacyjny kameleon - informator o edukacji ekologicznej”

Okres realizacji: od 01.05.2004 r. do 30.04.2005 r.

Zadanie pt. „Kameleon - Informator Ekologiczny dla Szkół” jest programem skierowanym do szkół z obszarów wiejskich i małych miasteczek z terenu całego województwa małopolskiego. Zadanie polegało na przygotowaniu i rozsyłaniu do zainteresowanych programem szkół wiejskich z woj. małopolskiego comiesięcznego Informatora Ekologicznego wraz z materiałami dodatkowymi. Wydawnictwo zawiera informacje o imprezach ekologicznych w naszym regionie oraz w całej Polsce, o konkursach, warsztatach ekologicznych dla dzieci i nauczycieli, inicjatywach podejmowanych przez inne szkoły, o zagrożeniach ekologicznych. Znajdą się w nim również ciekawostki ze świata przyrody, zaproszenia do organizowania imprez ekologicznych w szkołach, porady, przydatne pomysły, scenariusze zajęć ekologicznych. Do Informatora dołączane są książki, czasopisma, foldery, ulotki, filmy przyrodnicze i inne materiały o treściach ekologicznych przydatne nauczycielom. Ogłoszono w ramach projektu dwa konkursy pt.: „Egzotyczny zwierzak” - dla nauczycieli na najciekawszy scenariusz zajęć ekologicznych oraz dla uczniów konkurs literacki oraz graficzny (komiks). Konkursy są poświęcone tematyce zwierząt egzotycznych nielegalnie przywożonych i hodowanych w Polsce.

Zadanie było częścią ogólnopolskiego projektu o tym samym tytule realizowanego przez Fundację Edukacji Ekologicznej i Rozwoju (FEER) z Łodzi.

Projekt finansowany przez Wojewódzki Fundusz Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej w Krakowie

Osoba odpowiedzialna: Bernadeta Jekot <bj@fwie.eco.pl>

„Różnorodność biologiczna Małopolski”

Okres realizacji: od 06.09.2004 r. do 01.05.2005 r.

Zadanie pt. „Różnorodność Biologiczna Małopolski” było projektem nastawionym na edukację ekologiczną z dziedziny ochrony bioróżnorodności, skierowanym do dzieci i młodzieży z województwa małopolskiego. Zasadniczym elementem projektu była promocja różnorodności biologicznej Małopolski poprzez organizację konkursu o bioróżnorodności dla uczniów szkół gimnazjalnych i średnich z Małopolski oraz wydanie publikacji książkowej. Została przygotowana szczegółowa informacja o warunkach, zasadach uczestnictwa, regulamin oraz plakat promujący konkurs i równocześnie bioróżnorodność Małopolski. Informacje te zostały przekazane do wszystkich szkół gimnazjalnych i średnich w Małopolsce. Uczniowie zgodnie z przewidywaniami zapoznali się z zasobami przyrodniczymi w swym otoczeniu, nauczyli się rozpoznawać gatunki roślin i zwierząt (szczególnie charakterystyczne dla danego regionu), zebrali informacje dotyczące okolicznych form ochrony przyrody, a także sposobów i metod ich ochrony. Najciekawsze prace wyselekcjonowane przez specjalną komisję oceniającą (złożoną ze specjalistów z dziedziny ochrony środowiska, przyrody i bioróżnorodności) spośród dostarczonych do nas zostaną wydane w formie publikacji, a także zamieszczone w sieci Internet będąc dodatkowym wyróżnieniem.

Publikacja pokonkursowa została rozpowszechniona przy udziale kuratorium oświaty, ośrodków edukacji ekologicznej i przy pomocy innych projektów realizowanych przez Fundację.

Projekt finansowany przez Wojewódzki Fundusz Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej w Krakowie

Osoba odpowiedzialna: Bernadeta Jekot <bj@fwie.eco.pl>

Program edukacji ekologicznej: Recykling odpadów w naszej szkole

Okres realizacji: od 1 maja 2004r. do 15 czerwca 2005r.

Cele projektu były następujące:

- Rozbudzenie świadomości zagrożeń dla środowiska tkwiących w niewłaściwym postępowaniu z odpadami, w grupie nauczycieli, do których dotarliśmy z warsztatami oraz uczniów, dla których przeprowadziliśmy prelekcje.
- Rozumienie konieczności selektywnej zbiórki odpadów.
- Poznanie zasad selektywnej zbiórki oraz procesu recyklingu opakowań szklanych.
- Zaangażowanie uczniów w stosowanie hierarchii postępowania z odpadami ze szczególnym akcentem na opakowania szklane.

W ramach projektu wykonano następujące działania:

- Przygotowano i rozpowszechniono informacje o projekcie, możliwości zgłoszenia się szkół podstawowych i gimnazjów do „**Programu edukacji ekologicznej: Recykling odpadów w naszej szkole**” oraz możliwości wzięcia w kolejnym etapie programu, czyli powiatowych warsztatach dla nauczycieli, prelekcjach w szkołach dla uczniów i nauczycieli, udziału w konkursie „Malowanki na szkło” oraz konkursie na raport z działań nt. selektywnej zbiórki surowców wtórnych na terenie szkoły.

- Dla uczniów oraz nauczycieli, do których skierowany był program przygotowano i wydrukowane zostały następujące materiały edukacyjne:
- a) pakiet edukacyjny „Recykling odpadów w naszej szkole”, segregator zawierający: cele, założenia i metody realizacji programu, materiały pomocnicze dla nauczycieli oraz scenariusze zajęć poświęcone promocji ekologicznego i ekonomicznego podejścia dla odpadów, materiały pomocnicze dla uczniów oraz deklarację przystąpienia do programu.
- b) broszura „ABC zbiórki szkła” zawierająca zestaw podstawowych informacji nt. selektywnej zbiórki opakowań szklanych, historii korzystania ze szkła przez ludzkość oraz powodach recyklingu.
- c) plakat „Segreguj opakowania szklane” promujący selektywną zbiórkę i segregację opakowań szklanych.
- Dla przejrzystości i łatwiejszego dostępu do realizowanego programu przygotowana została strona internetowa. Pod adresem www.recykling.org zostały zamieszczone i były aktualizowane informacje o prowadzonym programie, datach i miejscach powiatowych warsztatów dla nauczycieli oraz prelekcji w szkołach. Na stronie znajdują się również:
 - a) użyteczne adresy stron internetowych <http://www.recykling.org/www.php>,
 - b) zestaw materiałów do pobrania w postaci plików PDF: pakiet edukacyjny dla nauczycieli (podzielony na rozdziałami), broszura „ABC zbiórki szkła” oraz mały format plakatu „Segreguj opakowania szklane” <http://www.recykling.org/dopobrania.php>
- W ramach programu zorganizowano i przeprowadzono **warsztaty edukacji ekologicznej dla nauczycieli** szkół podstawowych i gimnazjalnych z terenu województwa małopolskiego, warsztatami objęto nauczycieli ze wszystkich 22 powiatów województwa. 19 warsztatów zorganizowanych oraz przeprowadzonych zostało w siedzibach starostw powiatowych, gmin i szkołach.
- **Prelekcje dla uczniów.** w ramach programu przeprowadzonych zostało 142 prelekcje dla uczniów w szkołach podstawowych oraz gimnazjalnych, w jednym przypadku na terenie ośrodka szkolno-wychowawczego.
- Program **“Recykling odpadów w naszej szkole”** prezentowany był podczas następujących imprez:
- Konferencja *“Karpaty i inne euroregiony – postawy psychologiczne wobec ochrony środowiska”*, 20-22 października 2004r., Kraków
- *“Międzynarodowe Targi Ekologiczne POLEKO”*, stoisko Fundacji Wspierania Inicjatyw Ekologicznych, 16-19 listopada 2004r., Poznań
- *“Krakowska Wystawa Ekologiczna”* w ramach obchodów *“Dni Ziemi 2005”* zorganizowana przez Urząd Miasta Krakowa, Wydział Gospodarki Komunalnej i Ochrony Środowiska, 22-23 kwietnia 2005r., Kraków, al. Róż, Nowa Huta, KONKURSY WIEDZY EKOLOGICZNEJ oraz nt. RECYKLINGU
- *“III Krakowski Festiwal Recyklingu”*, 20-22 maja 2005r., Kraków, Błonia Krakowskie, MALOWANKI NA SZKLE
- W czasie trwania wyżej wymienionych imprez zainteresowane osoby otrzymywały informacje o prowadzonym programie oraz materiały edukacyjne – broszury „ABC zbiórki szkła”.

Projekt dofinansowany przez Wojewódzki Fundusz Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej w Krakowie, Stowarzyszenie Forum Opakowań Szklanych i Fundację Wspierania Inicjatyw Ekologicznych

Osoba odpowiedzialna: Małgorzata Małochleb <gosaia@fz.most.org.pl>

Wydawnictwo „Zielone Brygady”

Wydawanie miesięcznika „Zielone Brygady. Pismo Ekologów”

Okres realizacji: cały rok

W ramach projektu wydano 12 numerów miesięcznika „Zielone Brygady. Pismo Ekologów” w nakładzie 1500 egz.

Więcej informacji o projekcie: zb.eco.pl/zb

Projekt finansowany przez Narodowy Fundusz Ochrony Środowiska i Wojewódzki Fundusz Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej Krakowie

Osoba odpowiedzialna: Andrzej Żwawa <zb@zb.most.org.pl>

Wydanie książki: Grażyna Jakiela, *Ścieżka ekologiczna w klasach IV – VI szkoły podstawowej. Scenariusze zajęć*

Okres realizacji: do 12 września 2005r.

W ramach projektu wydano ww. książkę w nakładzie 1000 egz.

Więcej informacji o projekcie: zb.eco.pl/bzb

Projekt finansowany przez Wojewódzki Fundusz Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej Krakowie

Osoba odpowiedzialna: Andrzej Żwawa <zb@zb.most.org.pl>

Wydanie książki: James Bruges, *Mała książeczka o Ziemi*

Okres realizacji: do 30 czerwca 2005r.

W ramach projektu wydano ww. książkę w nakładzie 1000 egz.

Więcej informacji o projekcie: zb.eco.pl/bzb

Osoba odpowiedzialna: Andrzej Żwawa <zb@zb.most.org.pl>

Wydanie publikacji: *Lokalna żywność, globalna pomyślność. Pakiet kampanijny*

Okres realizacji: do września 2005r.

W ramach projektu wydano ww. publikację w nakładzie 1000 egz.

Więcej informacji o projekcie: zb.eco.pl/bzb

Projekt finansowany przez Wojewódzki Fundusz Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej Krakowie i Urząd Miasta Krakowa (w ramach projektu Festiwal Lokalnej Żywności)

Osoba odpowiedzialna: Andrzej Żwawa <zb@zb.most.org.pl>

Wydanie książki: Helena Norberg-Hodge, Steven Gorelick i Todd Merrifield, *Powrót gospodarki żywieniowej do korzeni. Lokalne alternatywy wobec globalnego przemysłu rolnego*

Okres realizacji: do września 2005r.

W ramach projektu wydano ww. książkę w nakładzie 1000 egz.

Więcej informacji o projekcie: zb.eco.pl/bzb

Projekt finansowany przez Wojewódzki Fundusz Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej Krakowie i Urząd Miasta Krakowa (w ramach projektu Festiwal Lokalnej Żywności)

Osoba odpowiedzialna: Andrzej Żwawa <zb@zb.most.org.pl>

Wydanie książki: *O globalizmie na spokojnie* / Łukasz Konsor, „Antyglobalizm” - charakterystyka idei

Okres realizacji: do 23 czerwca 2005r.

W ramach projektu wydano ww. książkę w nakładzie 500 egz.

Projekt był zrealizowany we współpracy z Instytutem Filozofii UJ

Więcej informacji o projekcie: zb.eco.pl/bzb

Osoba odpowiedzialna: Andrzej Żwawa <zb@zb.most.org.pl>

Wydanie książki: Jacek Warda, *Nieodwracalność. Wiersze z lat 1995 – 2004*

Okres realizacji: do 23 czerwca 2005r.

W ramach projektu wydano ww. książkę w nakładzie 1000 egz.

Więcej informacji o projekcie: zb.eco.pl/bzb

Osoba odpowiedzialna: Andrzej Żwawa <zb@zb.most.org.pl>

Wydanie książki: Marek Chlebuś, rys. Andrzej Mleczko, *Wielki słownik nauki i sztuki*

Okres realizacji: do 23 czerwca 2005r.

W ramach projektu wydano ww. książkę w nakładzie 1000 egz.

Więcej informacji o projekcie: zb.eco.pl/bzb

Osoba odpowiedzialna: Andrzej Żwawa <zb@zb.most.org.pl>

Wydanie publikacji:

- Małgorzata Grodzińska-Jurczak, Katarzyna Nieszporek, Marta Tarabuła-Fiertak, *Co warto przedszkolakom o środowisku naturalnym opowiedzieć? Scenariusze zajęć dla sześciolatek*
- Małgorzata Grodzińska-Jurczak, Marta Tarabuła-Fiertak, *Co przedszkolak ze śmieciami robić powinien?*
- Małgorzata Grodzińska-Jurczak, Marta Tarabuła-Fiertak, *Co każdy uczeń ze śmieciami robić powinien? Zestaw ćwiczeń dla uczniów szkół podstawowych i gimnazjów*
- Małgorzata Grodzińska-Jurczak, Marta Tarabuła-Fiertak, *Co każdy uczeń ze śmieciami robić powinien? Zestaw scenariuszy zajęć dla nauczycieli szkół podstawowych i gimnazjów*
- Ewa Gajus-Lankamer, Anna Maria Wójcik, Małgorzata Grodzińska-Jurczak, *Człowiek a środowisko. Program edukacji ekologicznej w gimnazjum*
- raport z badań UJ nad edukacją ekologiczną
- „ekologiczny” kalendarz i rozkład lekcji

Okres realizacji: od 25.05.05 do 19.10.2005

W ramach projektu wydano ww. publikacje w nakładach 300 – 4000 egz.

Projekt jest realizowany we współpracy z Instytutem Nauk o Środowisku UJ
Więcej informacji o projekcie: zb.eco.pl/bzb
Osoba odpowiedzialna: Andrzej Żwawa <zb@zb.most.org.pl>

Wydanie Ekokalendara 2006

Okres realizacji: grudzień 2005r.

W ramach projektu wydano ww. publikację w nakładzie 3900 egz.

Projekt jest realizowany we współpracy z Wydziałem Ochrony Środowiska UM Jasło

Więcej informacji o projekcie: zb.eco.pl/bzb

Osoba odpowiedzialna: Andrzej Żwawa <zb@zb.most.org.pl>

Festiwal Lokalnej Żywności, Kraków, Plac Wolnica, 3 - 4 września 2005

Okres realizacji: do września 2005r.

W ramach projektu zrealizowano dwudniową imprezę plenerową prezentującą lokalnych producentów, przetwórców i dystrybutorów lokalnej żywności oraz własne publikacje na te tematy

Więcej informacji o projekcie: zb.eco.pl/festiwal

Projekt finansowany przez Urząd Miasta Krakowa (i Wojewódzki Fundusz Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej w Krakowie – dofinansowanie ww. wymienionych publikacji *Lokalna żywność, globalna pomyślność. Pakiet kampanijny i Powrót gospodarki żywieniowej do korzeni. Lokalne alternatywy wobec globalnego przemysłu rolnego*)

Osoba odpowiedzialna: Andrzej Żwawa <zb@zb.most.org.pl>

Wirtualne Targi Ekologiczne krakow.targi.eco.pl

Okres realizacji: do września 2005r.

W ramach projektu stworzono portal prezentujący krakowskie organizacje, instytucje i firmy ekologiczne

Projekt jest realizowany we współpracy z Dolnośląską Fundacją Ekorozwoju

Więcej informacji o projekcie: krakow.targi.eco.pl

Projekt finansowany przez Urząd Miasta Krakowa i Fundusz Inicjatyw Obywatelskich

Osoba odpowiedzialna: Andrzej Żwawa <zb@zb.most.org.pl>

Serwer MOST.org.pl / ECO.pl

Okres realizacji: cały rok

W ramach projektu prowadzony jest serwer zawierający strony WWW, adresy e-mail oraz listy dyskusyjne organizacji ekologicznych

Projekt jest realizowany we współpracy z Dolnośląską Fundacją Ekorozwoju

Więcej informacji o projekcie: www.most.org.pl

Osoba odpowiedzialna: Andrzej Żwawa <zb@zb.most.org.pl>

Dotacje FWIE 2005 r.

Sponsor	Tytuł projektu	Kwota (zł)
Narodowy Fundusz Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej w Warszawie	Rozwój infrastruktury pozarządowych organizacji ekologicznych poprzez wydawanie miesięcznika „Zielone Brygady. Pismo ekologów”	3 900,00
Narodowy Fundusz Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej w Warszawie	Działalność szkoleniowa i edukacyjna FWIE	17 193,14
Wojewódzki Fundusz Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej w Krakowie	Wydawnictwo „Zielone Brygady”	20 763,60
Wojewódzki Fundusz Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej w Krakowie	Edukacyjny kameleon - informator o edukacji ekologicznej	2 500,00
Wojewódzki Fundusz Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej w Krakowie	Aktywna ochrona sów w Małopolsce	22 379,56
Wojewódzki Fundusz Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej w Krakowie	Kraina Karpia i Ślepowrona – ochrona i promocja walorów przyrodniczych regionu	32 595,00
Wojewódzki Fundusz Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej w Krakowie	Projekt, przygotowanie i wykonanie płyty CD dla promocji ochrony bociana białego i jego siedlisk w szkołach Małopolski	5 500,00
Wojewódzki Fundusz Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej w Krakowie	Wdrażania zbiórki baterii w Małopolsce z wykorzystaniem doświadczeń UE	10 960,54

Wojewódzki Fundusz Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej w Krakowie	Edukacja ekologiczna dzieci i młodzieży – segregacja odpadów	7 512,21
Wojewódzki Fundusz Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej w Krakowie	Program edukacji ekologicznej: Recykling odpadów w naszej szkole	22 368,12
Wojewódzki Fundusz Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej w Krakowie	Konkurs: Różnorodność biologiczna Małopolski	8 095,97
Gminny Fundusz Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej w Krakowie	Każde mieszkanie źródłem surowców wtórnych. Pilotażowa selektywna zbiórka odpadów w systemie workowym na terenie dzielnicy Wola Justowska w Krakowie	2 738,40
Gminny Fundusz Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej w Krakowie	Internetowe Targi Ekologiczne KRAKOW.targi.ECO.pl	6 100,00
Gminny Fundusz Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej w Krakowie	Festiwal Lokalnej Żywności	18 304,10
Powiatowy Fundusz Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej w Oświęcimiu	Kraina Karpia i Ślepowrona	5 000,00
Fundacja Batorego	Zieleń drzewiasta Małopolski	24 000,00
Leonardo da Vinci	Zieloni przedsiębiorcy	39 337,15
Fundacja Partnerstwo dla Środowiska	Budowane koalicji na rzecz ochrony bocianów i ich siedlisk w Małopolsce wraz z rozpowszechnieniem Krajowego Programu Ochrony Bociana Białego i Jego Siedlisk oraz Programu Edukacyjnego „Bocian”	6 300,00
Fundacja Partnerstwo dla Środowiska	Ścieżka przyrodnicza „Torfowisko Baligówka miejscem edukacji ekologicznej dotyczącej ochrony bocianów i ich siedlisk w Kotlinie Orawsko-Nowotarskiej”	6 300,00
Fundacja Partnerstwo dla Środowiska	Sowy – nocne pohukiwanie o pomoc	6 300,00
Ambasada Holenderska/MATRA KNIP	Nature trail in the Baligówka moor in Czarny Dunajec, Małopolska	19 500,00
Forum Opakowań Szklanych	Recykling odpadów w naszej szkole	10 635,00
Fundacja Rozwoju Systemu Edukacji	Program Młodzież/EVS	6 623,01
Program Małych Grantów GEF/UNDP	Sowy - nocne pohukiwanie o pomoc. Ochrona rzadkich gatunków sów leśnych na terenie Polski Południowej	39 411,30
Program Małych Grantów GEF/UNDP	Aktywna ochrona kraski na Podkarpaciu	21 110,40
Fundusz Inicjatyw Obywatelskich	Pozarządowa Kuźnia Kadr	62 310,00
Fundusz Inicjatyw Obywatelskich	Pilotażowa selektywna zbiórka odpadów w systemie workowym na terenie dzielnicy Wola Justowska w Krakowie	56 700,00
Fundusz Inicjatyw Obywatelskich	Kraina Karpia i Ślepowrona	150 000,00
Fundusz Inicjatyw Obywatelskich	Internetowe Targi Ekologiczne KRAKOW.targi.ECO.pl	37 900,00
Ministerstwo Gospodarki i Pracy	Fundusze strukturalne w ochronie środowiska	95 400,00
Urząd Województwa Małopolskiego	Ekologiczne Centrum Pomocy Prawnej	7 500,00

Piotr Rymarowicz

dyrektor FWIE